روزنامه صبا
رسانه فرهنگ و هنر
www.sabanewspaper.ir
sabanewspaper_ir

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی
صفحه‌آرا: مهدی صالحی طاهری

تهران / میدان دربند / خیابان دربند / کوچه تویسرکانی / پلاک ۶۱
تلفن: ۲-۲۲۷۲۴۱۱۱
چاپ: شهر چاپ خراسان / توزیع: نشر گستر امروز

دبیر جشنواره فیلم کوتاه تهران به انتقادهای مطرح‌شده پاسخ داد

با فضاسازی نمی‌توان جشنواره را ارزیابی کرد

جشنواره چهل‌وسوم فیلم کوتاه تهران به دبیری بهروز شعیبی در حالی به پایان رسید که در کنار استقبال مخاطبان و حضور پررنگ نسل جوان، انتقادهایی درباره نحوه برگزاری، چینش برنامه‌ها، انتخاب آثار و داوری مطرح شد. شعیبی که برای دومین دوره پیاپی دبیری جشنواره را برعهده داشت، به این انتقادها پاسخ داده و درباره اعتبار اسکارکوالیفاید جشنواره، سینمای مستقل فیلم کوتاه، پنجاهمین سال تأسیس انجمن سینمای جوانان ایران و برنامه‌های آینده خود صحبت کرده است. در ادامه بخشی از گفت‌وگوی شعیبی با ایسنا را می‌خوانید.

○ چه تغییراتی نسبت به دوره قبل جشنواره اعمال کردید؟

پس از پایان هر دوره، ارزیابی و آسیب‌شناسی درون‌گروهی را آغاز می‌کنیم و از واحدهای مختلف خواسته‌ایم گزارش‌های خود را بدون سانسور ارائه دهند. امسال تلاش کردیم دستاوردهای موفق دوره قبل را تقویت کنیم. با توجه به استقبال فیلمسازان از افزایش تعداد آثار نمایشی، تعداد باکس‌ها را بیشتر کردیم؛ زیرا جشنواره یکی از مهم‌ترین فرصت‌های نمایش فیلم کوتاه است. در نشست‌های تخصصی نیز به دنبال فاصله گرفتن از تکرار و گسترش مباحث میان‌رشته‌ای بودیم. همچنین در بخش‌هایی مانند سینمای تجربی، بین‌الملل و پویانمایی از داوران متخصص استفاده کردیم.

○ برخی مخاطبان فرصت تماشای همه بخش‌ها، به‌ویژه آثار بین‌الملل و فیلم‌های مرمت‌شده را پیدا نکردند. آیا باید در چینش برنامه‌ها بازنگری شود؟

نکته درستی است. حجم آثار و بخش‌های نمایشی زیاد است، اما نمی‌توان به‌راحتی از تعداد فیلم‌ها کاست؛ چون جشنواره مهم‌ترین محل نمایش فیلم کوتاه در گونه‌های مختلف است. با این حال، باید میان بخش‌های اصلی و جنبی تعادل بیشتری برقرار کنیم. نشست‌های نقد و بررسی نباید فرصت تماشای فیلم‌ها را محدود کنند. برنامه‌هایی درباره سینمای روسیه، ترکیه، جهان عرب، مکزیک و سینمای زنان و نمایش آثار مرمت‌شده با همکاری فیلمخانه ملی ایران از دستاوردهای امسال بود. باید راهی پیدا کنیم که این آثار در طول سال نیز نمایش داده شوند. افزایش روزهای جشنواره و برگزاری آنلاین برخی نشست‌ها هم از گزینه‌های قابل بررسی است.

○ انتقادهای مختلفی درباره عملکرد اجرایی، انتخاب آثار و داوری مطرح شد. ارزیابی شما چیست؟

به انتقادهایی که براساس ارزیابی دقیق باشند، حتماً توجه می‌کنم، نه حرف‌های کلی. خودم فیلمسازم و هیچ فیلمی نساخته‌ام که همه با آن موافق باشند. تیم اجرایی می‌داند چه کارهایی دیر شروع شد، چه زمان‌بندی‌هایی نیاز به اصلاح داشت و کدام بخش‌ها می‌توانست بهتر پیش برود. همه این موارد ارزیابی می‌شوند. اما انتقاد بدون معیار و آمار مشخص، نقد دقیق نیست. متأسفانه تعداد کسانی که زحمت بیان نقد واقعی را می‌کشند کم شده و بیشتر شاهد فضاسازی هستیم. با این حال، بابت هیچ‌یک از بخش‌های داوری، دست‌کم از جایگاه دبیر، عذاب وجدان ندارم؛ زیرا اعمال نظر شخصی نکردیم و ارزیابی‌ها براساس معیارهای تخصصی و کیفی انجام شد.

○ برخی فیلمسازان شهرستانی نسبت به رد شدن آثارشان و حضور فیلم‌های دیگر گلایه داشتند. چه توضیحی درباره انتخاب آثار دارید؟

سال گذشته برخی فیلمسازان نسبت به تعداد آثار استانی اعتراض داشتند. تأکید کردم به جای گلایه، برای سال بعد فیلم بسازند. امسال ۷۴ درصد آثار حاضر در جشنواره به استان‌ها اختصاص داشت. البته محدودیت ظرفیت نمایش را هم باید در نظر گرفت. تعداد فیلم‌های متقاضی بسیار زیاد است و حتی بعضی آثار با امتیازهای خوب، به دلیل محدودیت سانس‌ها امکان حضور در بخش نهایی را پیدا نمی‌کنند. امسال در بخش داستانی ۱۱ باکس داشتیم و باید امکان تکرار نمایش نیز فراهم می‌شد. تلاش ما گسترش دایره نمایش بوده، اما بازه زمانی جشنواره محدود است.

○ برخی معتقدند آثار سال گذشته جسورانه‌تر و نزدیک‌تر به مسائل اجتماعی بودند. آیا امسال محدودیت تازه‌ای اعمال شده بود؟

این برداشت را قبول دارم، اما با آن موافق نیستم. هیچ محدودیتی وجود نداشت که بگوییم سال گذشته نبوده و امسال اعمال شده است. همه فیلم‌های جشنواره محصول انجمن سینمای جوانان نبودند و آثاری از مراکز دیگر و بخش مستقل نیز حضور داشتند. جشنواره تأثیری بر تولید نمی‌گذارد و ما در انجمن از ابتدا با نگاه به حضور در جشنواره فیلم نمی‌سازیم. تعداد زیادی از فیلم‌های تولیدشده انجمن نیز امسال در جشنواره نبودند؛ برخی امتیاز لازم را نیاوردند و برخی آثار خوبی بودند که بیرون ماندند، اما همچنان برای ما ارزشمندند. اگر تفاوتی در جسارت آثار دیده شده، به نظرم بیشتر به فیلم‌های متقاضی و حال‌وهوای زمان تولیدشان مربوط است. اثری را به دلیل جسارتش کنار نگذاشته‌ایم.

○ جشنواره چگونه می‌تواند آثار سینمای کوتاه مستقل و غیررسمی را جذب کند؟

فضای بین‌المللی بر سینمای کوتاه ایران تأثیر گذاشته است. فیلمسازان با تلاش خود توانسته‌اند آثارشان را در جشنواره‌های جهانی نمایش دهند. یکی از اتفاقات امیدوارکننده امسال، انتخاب فیلم «مزامیر اندوه» ساخته یوسف کارگر به‌عنوان برنده جایزه بزرگ بود؛ جایزه‌ای که فیلم را به اسکار راه می‌دهد. فیلم «بی‌درکجا» نیز در بخش فیلم‌اولی‌ها و جایزه افق‌های نوظهور مورد توجه داوران قرار گرفت. امیدوارم نتایج این اتفاق‌ها را سال آینده در جشنواره‌های مهم دنیا ببینیم.

○ وضعیت اعتبار اسکارکوالیفاید جشنواره برای دوره آینده چگونه است؟

در سال ۱۴۰۶ همچنان این اعتبار برای جشنواره فیلم کوتاه تهران وجود دارد و روند تمدید آن آغاز شده است. باید منتظر بمانیم و امیدوار باشیم این جایگاه تمدید شود. فکر نمی‌کنم مسئله خاصی وجود داشته باشد؛ چون الزامات و شاخصه‌های این اعتبار مطابق ضوابط رعایت شده است، مگر اینکه قضاوتی سیاسی در موضوع دخالت داده شود.

○ نگرانی‌هایی درباره توجه بیشتر جشنواره‌های وابسته به مؤسسات سینمایی به آثار تولیدشده توسط همان مؤسسات وجود دارد. پاسخ شما چیست؟

گاهی در طول جشنواره فراموش می‌کنم کدام فیلم متعلق به انجمن است و کدام نیست؛ چون وقتی فیلم خوبی می‌بینم، از تماشایش لذت می‌برم. اما نباید همراهی جشنواره با فیلمسازان را با شاخص‌های داوری اشتباه گرفت. وقتی قرار است به فیلم امتیاز بدهم، باید براساس معیارهای مشخص ارزیابی‌اش کنم. معیارهای داوری با معیارهای نمایش عمومی یا تحلیل غیرداورانه متفاوت است و آرای تماشاگران نیز لزوماً با آرای داوران یکسان نیست. هیچ‌یک از این موارد به‌تنهایی دلیل نتیجه‌گیری درباره سلامت داوری نیست.

○ مهم‌ترین دستاورد جشنواره امسال چه بود؟

حضور پرشور نسل جوان یکی از مهم‌ترین دستاوردها بود. تعداد بلیت‌های فروخته‌شده از حدود ۲۵ هزار و ۵۰۰ بلیت در دوره گذشته به حدود ۳۴ هزار و ۸۰۰ بلیت در این دوره رسید. این افزایش نشان می‌دهد علاقه به سینمای کوتاه و حضور در جشنواره رشد کرده است. امیدوارم همه ما این اشتیاق را جدی بگیریم و برای حفظ آن تلاش کنیم.

○ برای پنجاهمین سال تأسیس انجمن سینمای جوانان ایران چه برنامه‌هایی دارید؟

طراحی تمبر پنجاهمین سال تأسیس انجمن در حال پیگیری است. همچنین پیشنهاد نام‌گذاری یک روز به‌عنوان روز ملی فیلم کوتاه را در تقویم مطرح کرده‌ایم و امیدواریم مراحل تصویب آن به نتیجه برسد. اگر روند کار طبق برنامه پیش برود، طی یکی دو ماه آینده مراسمی برای این مناسبت برگزار می‌کنیم. سینمای کوتاه دیگر صرفاً مقدمه‌ای برای ورود به سینمای بلند نیست و هویت مستقل خود را پیدا کرده است. امیدوارم بتوانیم این جایگاه را تقویت کنیم.

○ آیا قصد ساخت فیلم دارید؟

امیدوارم اگر فرصتی فراهم شود، بتوانم دوباره فیلم بسازم. در حال حاضر موضوع مشخصی را اعلام نمی‌کنم، اما علاقه‌مندم این فرصت را پیدا کنم.

